

"ภัยคุกคามจากเงินเฟ้อ: ผลกระทบต่อแรงงานและธุรกิจ"

การศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาคมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ กำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศ ขณะที่บางนโยบายก็มีการเปลี่ยนแปลงตามพลวัตรของโลกในระบบเศรษฐกิจ แต่จุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญยังคงมีบทบาทจนถึงปัจจุบันประกอบด้วย¹ 1.การดำรงซึ่งเสถียรภาพของระดับราคา 2.การดำรงซึ่งก่อให้เกิดจ้างงานเต็มที่ 3.การดำรงซึ่งให้เกิดดุลการชำระเงินเกิดความพึงปรารถนา 4.การสร้างควมเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นภาครัฐบาลมีส่วนที่ขับเคลื่อนจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 4 ประการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขของคนในชาติ

การพิจารณาในที่นี้จะทำการศึกษาเชิงลึกในส่วนในเรื่อง 1.การดำรงซึ่งเสถียรภาพของระดับราคากับ 2.การดำรงซึ่งก่อให้เกิดจ้างงานเต็มที่ อันเนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความเชื่อมโยงของการสร้างนโยบายว่าด้วยเรื่องของระดับราคาสินค้าและบริการเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลายประการรวมทั้งการจ้างงานเต็มที่ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยจะอธิบายภายหลัง ขณะที่การดำรงซึ่งให้เกิดดุลการชำระเงินให้เกิดความพึงปรารถนาเป็นการสร้างความสมดุลการค้าระหว่างประเทศที่ประกอบด้วยการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิตสินค้าและบริการที่มีความได้เปรียบทางการค้าเพื่อจำหน่ายให้ประเทศคู่ค้าเพื่อลดต้นทุนการผลิตเกิดประสิทธิภาพดังที่กล่าวไปแล้ว ส่วนการสร้างควมเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสืบเนื่องจากปัจจัยทั้ง 3 ก่อนหน้านั้นที่จะดำเนินด้วยการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลในการส่งเสริมทุกด้าน อาทิเช่น การเพิ่มมูลค่าทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของทุนในการสร้างกระบวนการต่อยอดทางความคิดของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งสร้างโอกาสการลงทุนในทุกภาคส่วนทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคการบริการ รวมทั้งยกระดับความคิดทางจริยธรรมคุณธรรมของสถาบันทางสังคม ศาสนาและกฎหมาย เป็นต้น

ความสำคัญของการจ้างงานเต็มที่ที่มีความสนใจอยู่หลายประการ กล่าวได้ว่า ถ้าประเทศที่มีการใช้ทรัพยากรของประเทศเต็มที่ก่อให้เกิดจ้างงานเต็มที่ทำให้เกิดการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพของต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการสามารถสร้างคุณภาพการเป็นอันมาก นอกจากนั้นยังทำให้ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในการพัฒนาทางการเมืองและสังคมเพื่อแก้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนภายในประเทศ ขณะที่การสร้างควมเสถียรภาพระดับราคาเป็นการสร้างความเชื่อมั่นของรัฐบาลต่อราคาสินค้าและบริการไม่ให้เกิดความผันผวน อาจทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ

¹ประเจิด สินทรัพย์, เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น. (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2527), หน้า 325-326.

หรืออำนาจของเงินที่ถือเพื่อใช้บริโภคอุปโภคลดลงส่งผลต่อระดับรายได้ที่แท้จริงลดลง ดังนั้น การศึกษามุ่งความสำคัญเพื่อพิจารณาในการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวในที่นี่ประกอบด้วย 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ 1.การว่างงาน (Unemployment) 2.ทฤษฎีเงินเฟ้อ (Inflation Theory)

การว่างงาน

การจ้างงานเต็มที่ (Full Employment) อาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่ประเทศนั้นๆ ใช้ทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศโดยมิได้มีการว่างงานโดยสมัครใจแต่อย่างใด ขณะที่คำว่าว่างงานมีหลายลักษณะ² อาทิเช่น การว่างงานชั่วคราว (Frictional Unemployment) การว่างงานตามฤดูกาล (Seasonal Unemployment) การว่างงานแอบแฝง (Disguised Unemployment) การว่างงานเนื่องจากโครงสร้างของเศรษฐกิจ (Structural Unemployment) การว่างงานของวัฏจักรเศรษฐกิจ (Cyclical Unemployment) เป็นต้น แต่การพิจารณาคำว่างงานในที่นี่ใช้แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ที่มีชื่อทฤษฎีโลกนามว่า จอห์น เมนาร์ด เคนส์ ได้แบ่งคำว่าว่างงานเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ 1.การว่างงานโดยไม่สมัครใจ (involuntary unemployment) เป็นการยินยอมต่อผลต่างตอบแทนค่าจ้างในช่วงเวลานั้นแต่ไม่มีตำแหน่งงานในการทำงานทำให้เกิดการว่างงานส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรการผลิตในช่วงเวลาดังกล่าวไม่เต็มที่ 2.การว่างงานโดยสมัครใจ (voluntary unemployment) เป็นความต้องการของคนงานที่ต้องการว่างงานอันเนื่องจากไม่ยินยอมต่อผลต่างตอบแทนค่าจ้างในช่วงเวลานั้น ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับการว่างงานในที่นี่ให้เข้าใจประเด็นตรงกันให้ใช้ความหมายคำว่าว่างงานโดยไม่สมัครใจเพื่อประกอบการพิจารณา

สาระสำคัญของการว่างงาน

การว่างงานเป็นสาระสำคัญที่ภาครัฐบาลต้องให้ความสนใจในการวางนโยบายรองรับเพื่อสร้างความมีประสิทธิภาพเต็มที่ในการใช้ทรัพยากรมนุษย์ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความสำคัญของการว่างงานมีหลายประการที่น่าสนใจในที่นี้อธิบายความสำคัญอย่างกว้างๆ มี 4 ประการ³ ดังนี้ 1.เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราการว่างงานเป็นผลทำให้เกิดการสูญเสียในทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัดไม่ว่าจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนาต้องใช้อัตรากำลังแรงงานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจก่อให้เกิดผลผลิตสินค้าและบริการในการขยายตัวเพื่อสร้างมาตรฐานการครองชีพคนในประเทศดีขึ้นเกิดการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ 2. เครื่องมือชี้วัดทางเศรษฐกิจที่บ่งบอกถึงกำลังการผลิตส่วนเกิน (Excess Capacity) ถือว่าเป็น

² ทอดศักดิ์ ศรีสุพล, วิจัยชัย สิริแสง, และมงคล สิลารธรรม, เศรษฐศาสตร์มหภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 9.(กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ

สวนดุสิต, 2546), หน้า 220-221.

³ วัฒนา สาขคณิตและชลลดา จามรกุล, เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 286-287.

เครื่องมือให้การวิเคราะห์ถึงปัญหาในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าวของการสร้างกำลังการผลิตที่เกิดการว่างงาน อาทิเช่น มีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้เกิดกำลังการผลิตส่วนเกินเพิ่มขึ้นเกิดการเคลื่อนย้ายกำลังการผลิตจากแรงงานในชนบทที่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมมาเป็นแรงงานในเมืองส่งผลให้เกิดการแรงงานส่วนเกินเพิ่มขึ้นเป็นต้น 3.อุปสงค์มวลรวมของประเทศลดลง คืออำนาจของประชาชนในการจับจ่ายใช้สอยลดลงอันเนื่องมาจากเมื่อเกิดการว่างงานทำให้มีระดับรายได้ลดลงต้องนำเงินจากการออมมาใช้ในการดำรงชีพทำให้อำนาจในการอุปโภคบริโภคลดลงส่งผลให้อุปสงค์มวลรวมของประเทศลดลง ขณะที่การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและบริการของผู้ประกอบการลดลง รายได้ประชาชนทั้งหมดของประเทศลดลงเช่นกัน 4.ผลกระทบทางสังคม กล่าวได้ว่าเมื่อมีอัตราการว่างงานเป็นจำนวนมากเกิดความทุกข์ยากในการดำรงชีพของประชาชนส่งผลให้เกิดปัญหาการลักทรัพย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย เกิดอาชญากรรมต่างๆ เป็นต้นอันเนื่องจากไม่มีรายได้ในการดำรงชีพทำให้เกิดปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองและเกิดการจลาจลของคนภายในประเทศตามมา

ประเภทของการว่างงาน

การเกิดปัญหาการว่างงานโดยไม่สมัครใจมีหลายประเภท สามารถพิจารณาโดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1.การว่างงานปกติของตลาดแรงงาน (Frictional Unemployment)⁴ เป็นการว่างงานที่เกิดจากช่องว่างบางประการในการเปลี่ยนงานหรือออกจากงานเดิม กล่าวคือเป็นการว่างงานชั่วคราวในระยะสั้นๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนสายงานที่ต้องใช้ระยะเวลาเพื่อค้นหาตำแหน่งงานที่มีความถนัดที่สุดหรือเกิดในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างคนงานรุ่นเก่าใกล้เกษียณอายุกับคนงานรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาทำงานที่ต้องเรียนรู้เพื่อความชำนาญกับคนงานรุ่นเก่า โดยตำแหน่งงานในขณะนั้นคงมีตำแหน่งว่างจำนวนมากแต่รอให้ปรับเข้าสู่สมดุลระหว่างตำแหน่งงานกับกำลังแรงงาน นอกจากนั้นการว่างงานชั่วคราวอาจเกิดจากข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างก่อให้เกิดการว่างงานเพื่อรอการพิจารณาตรวจสอบ

2.การว่างงานตามฤดูกาล (Seasonal Unemployment)⁵ เกิดจากสภาพฤดูกาลที่มีความผันผวนส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพอากาศที่ไม่อำนวยในการประกอบอาชีพต้องเกิดการว่างงานตามฤดูกาล อาทิเช่น เกษตรกรที่ทำการเกษตรมีอาชีพทำนาต้องอาศัยน้ำจากธรรมชาติในการประกอบอาชีพเมื่อเกิดภัยแล้งสภาพอากาศแห้งแล้งฝนไม่ตกตามฤดูกาลทำให้เกษตรกรต้องหยุดการทำนา อีกทั้งผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการแสดงเวทีกลางแจ้ง ช่างก่อสร้าง

⁴ รัตน์ สายคณิต, หลักเศรษฐศาสตร์ II: มหเศรษฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 5. (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 349.

⁵ เทอดศักดิ์ ศรีสุพล, วิจัยชัย สิริเสร์, และมงคล ลิลาธรรม (2546), เพิ่งอ้าง, หน้า 221.

เกิดการว่างงานในฤดูฝน รวมถึงผู้ประกอบการในการให้บริการนักท่องเที่ยวเมื่อหมดฤดูกาลท่องเที่ยวก็เกิดภาวะการว่างงานเช่นกัน

3.การว่างงานแอบแฝง (Disguised Unemployment)⁶ เป็นการว่างงานที่ซ่อนเร้นในกำลังแรงงานที่แท้จริงซึ่งไม่ปรากฏชัดเจน กล่าวได้ว่าเป็นอัตรากำลังแรงงานที่มีความพร้อมในการทำงานแต่เข้าไปสร้างผลิตภาพงานในพื้นที่การผลิตที่มีปริมาณจำกัดก่อให้เกิดอัตราการผลิตลดน้อยถอยลง อาทิเช่นมีการทำนาโดยมีพื้นที่ 1 ไร่มีแรงงานที่เหมาะสมกับพื้นที่จำนวน 3 คน ก่อให้เกิดผลผลิตจำนวน 10 ถัง สมมติว่าครอบครัวมีแรงงาน 7 คน ได้นำแรงงานทั้งหมดมาทำนาในพื้นที่จำกัด 1 ไร่ ผลผลิตก็มีจำนวน 10 ถังเท่าเดิม เป็นต้น ลักษณะแบบนี้ก่อให้เกิดอัตราการผลิตลดน้อยถอยลง การว่างงานแอบแฝงส่วนมากอยู่ในประเทศกำลังพัฒนาที่มีประชากรเป็นจำนวนมากและนำแรงงานทั้งหมดที่มีไปประกอบอาชีพภายในครอบครัวทั้งหมดซึ่งอาชีพส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรมต่างๆ เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำหัตถกรรมภายในครัวเรือน เป็นต้น

4.การว่างงานเนื่องจากโครงสร้างของเศรษฐกิจ (Structural Unemployment)⁷ เกิดจากการปรับสภาพความสมดุลระหว่างอุปสงค์มวลรวมกับอุปทานมวลรวมของการอัตราจ้างแรงงานเปลี่ยนแปลงได้ช้าจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือเป็นความไม่สอดคล้องของผู้จ้างแรงงานกับผู้ขายแรงงานที่เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใด อาทิเช่น รัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับค่าจ้างขั้นต่ำให้มีการปรับค่าจ้างให้สูงขึ้นเพื่อสนับสนุนผู้ขายแรงงาน ในขณะที่ผู้จ้างแรงงานมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกำหนดนโยบายของภาครัฐส่งผลทำให้มีผู้ขายแรงงานเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรกรรมจากชนบทมาสู่ภาคอุตสาหกรรมในชุมชนเมือง โดยที่ผู้จ้างแรงงานมิได้ต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นแต่อย่างใดซึ่งทำให้เกิดอุปสงค์แรงงานของผู้จ้างแรงงานมีจำนวนเท่าเดิมหรือลดจำนวนลงจากต้นทุนของปัจจัยการจ้างเพิ่มขึ้นเปลี่ยนแปลงไม่สัมพันธ์กับอุปทานแรงงานของผู้ขายแรงงาน เป็นต้น

5.การว่างงานของวัฏจักรเศรษฐกิจ (Cyclical Unemployment)⁸ เกิดจากการเคลื่อนไหวของระดับรายได้ประชาชาติในระยะยาวเกิดภาวะการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงสลับขึ้นลงวนเวียนเปลี่ยนไปมาเรื่อยๆ ส่งผลให้เกิดความผันผวนต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตสินค้าและบริการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระดับราคาเกิดปัญหาการจ้างงานในโครงสร้างการผลิตทำให้เกิดการว่างงานของวัฏจักรเศรษฐกิจ ที่มีอัตราการเจริญเติบโตถึงจุดสูงสุดแล้วเริ่มมีการชะลอตัวเกิดการถดถอยสู่เศรษฐกิจตกต่ำโดยมีการหมุนเวียนเป็นวงจรแบบนี้ไปเรื่อยๆ

⁶ รัตน สาคณิต (2556), เพิ่งอ้าง, หน้า 356.

⁷ รัตน สาคณิต (2556), เพิ่งอ้าง, หน้า 349-350.

⁸ ธรรมรักษ์ หมีนจักร, นโยบายการเงิน: ทฤษฎีและหลักปฏิบัติ. (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 23.

แนวทางการใช้มาตรการเพื่อการแก้ปัญหาการว่างงาน

ปัญหาการว่างงานถือว่ามีสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในเชิงนโยบายมหภาคจากการใช้ทรัพยากรแรงงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นรัฐบาลต้องให้ความสนใจต่อการแก้ปัญหาโดยมีแนวทางการใช้มาตรการการควบคุมการว่างงานดังนี้ การแก้ปัญหาการว่างงานปกติของตลาดแรงงานถือว่าเป็นสิ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ในระบบเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้เกิดการยอมรับได้ควรมีมาตรการที่ทำให้เกิดสภาพคล่องในการเคลื่อนย้ายงานให้ได้ง่ายที่สุดผ่านการบริการข่าวสารของหน่วยราชการและปรับเปลี่ยนรอยต่อการผ่านงานระหว่างคนงานรุ่นเก่าที่กำลังเกษียณอายุกับรุ่นใหม่ที่สอดคล้องกับหน้าทำงานให้เหมาะสมกับช่วงเวลา ส่วนการแก้ปัญหาการว่างงานตามฤดูกาลควรมีมาตรการเสริมสร้างอาชีพสำรองจากอาชีพหลักเพื่อกระตุ้นแหล่งรายได้ อาทิเช่น การฝึกอบรมแรงงานตามความถนัดของหน่วยราชการ การรวมกลุ่มสหกรณ์ของแรงงานในการประยุกต์ปัจจัยการผลิตภายในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ช่วงว่างงานตามฤดูกาล ขณะที่การแก้ปัญหาการว่างงานเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการว่างงานของวัฏจักรเศรษฐกิจ ภาครัฐบาลต้องใช้นโยบายต่างๆในการอัดฉีดทั้งภาครัฐวิสาหกิจ ภาครัฐกิจโดยใช้มาตรการต่างๆ ของนโยบายการเงินและนโยบายการคลังส่งเสริมการเงินและการลงทุนหาแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรวมทั้งลดอัตราภาษีต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างความเชื่อมั่นต่อการลงทุนในการเสริมสร้างนวัตกรรมใหม่ๆสู่การผลิตสินค้าและบริการ สุดท้ายการว่างงานแบบแฝงโดยภาครัฐบาลควรมีการสำรวจอัตรากำลังแรงงานภายในประเทศอย่างแท้จริงต่อการผลิตสินค้าและบริการเพื่อนำอัตรากำลังแรงงานดังกล่าวมาก่อให้เกิดการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สร้างโอกาสการค้นหางานใหม่ๆ ด้วยการจัดหาข้อมูลแหล่งงานต่างๆ เพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่เดิมด้วยการเพิ่มนโยบายทางการศึกษาให้กับประชาชนเพื่อสามารถวิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ตรงความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศตลอดจนความจำเป็นของตลาดแรงงานในการพัฒนาประเทศ⁹

ทฤษฎีการว่างงาน

แนวคิดทฤษฎีการว่างงานมีวิวัฒนาการในการหาคำตอบถึงอัตราการว่างงานในระบบเศรษฐกิจ โดยแต่ละแนวคิดมีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกันก่อให้เกิดการโต้แย้งทางความคิดมีการตั้งสมมติฐานสร้างรูปแบบจำลองในการสร้างความน่าเชื่อถือของแต่ละสำนัก ในที่นี้เพื่อความเข้าใจถึงแนวคิดของแต่ละสำนักว่าด้วยเรื่องทฤษฎีการว่างงานจะพิจารณาแนวคิดของสำนักต่างๆ ดังนี้¹⁰

⁹รัตน สาขคณิต (2556), เพิ่งอ้าง, หน้า 360-364.

¹⁰สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย, เศรษฐศาสตร์แรงงานและแรงงานสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-8. (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2538), หน้า 319-339.

1.ทฤษฎีการจ้างงานโดยสมัครใจของสำนักคลาสสิก แนวคิดของสำนักคลาสสิกอยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่าด้วยระบบจะสร้างคุณภาพของการจ้างงานเต็มที่จากการเคลื่อนไหวอย่างเสรีของตลาดแรงงาน กล่าวคือ การจ้างงานเป็นการจ้างงานด้วยความสมัครใจเป็นการจ้างงานช่วงระยะสั้นๆ ในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดเท่านั้นระบบเศรษฐกิจจะสร้างความสมดุลให้เกิดการจ้างงานเต็มที่โดยมิจำเป็นต้องมีการดำเนินนโยบายของภาครัฐบาลก่อให้เกิดอัตราจ้างแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพตามเดิม ณ ระดับคุณภาพการจ้างงานเต็มที่ ในทฤษฎีตามแนวคิดของสำนักคลาสสิกเชื่อว่าอุปสงค์ต่อแรงงานมีความสัมพันธ์กับระดับอัตราค่าจ้างที่แท้จริง กล่าวคือความต้องการจ้างแรงงานผันแปรต่อระดับอัตราค่าจ้างที่แท้จริงส่งผลทำให้ระดับรายได้ที่แท้จริงของผู้ประกอบการก่อให้เกิดกำไรสูงสุดจากผลผลิตหน่วยสุดท้ายที่ระดับแรงงานที่มีการผลิตสินค้าและบริการเท่ากับระดับอัตราค่าจ้าง ดังสมการ

$$VMP = W \quad (1)$$

โดยที่ $VMP = MPP \times P$ แทนค่าใน (1) ได้

$$MPP \times P = W \quad (2)$$

ดังนั้น

$$MPP = W/P$$

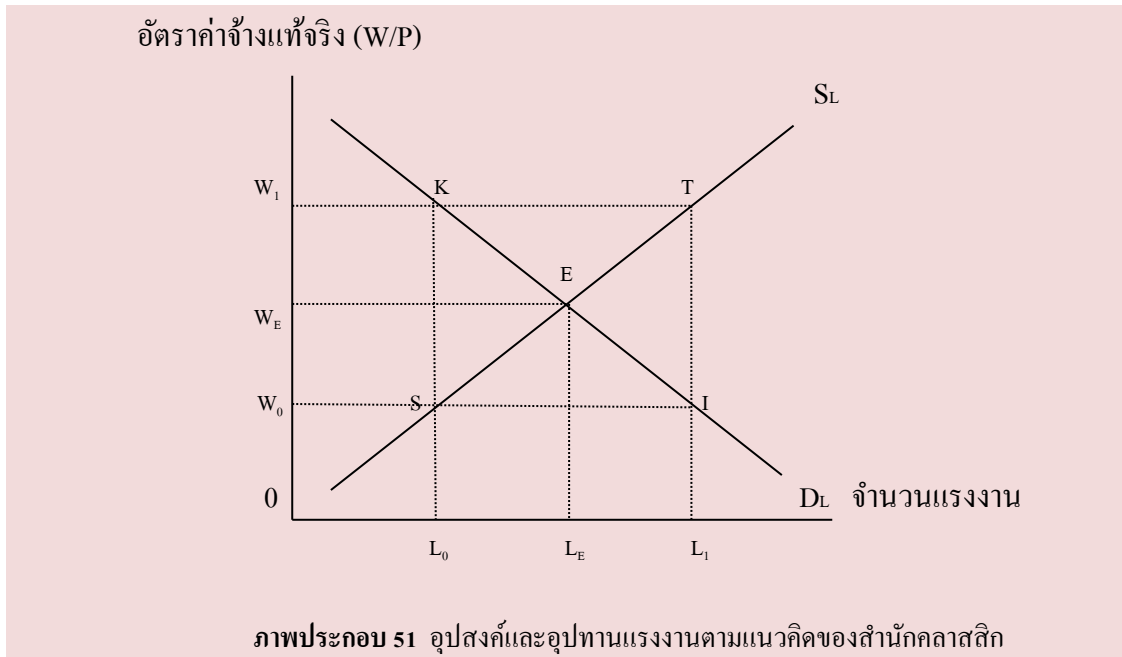
VMP (Value of Marginal Physical Products) คือ มูลค่าของผลิตผลหน่วยสุดท้ายที่คนงานผลิต

MPP (Marginal Physical Products) คือ ผลิตผลส่วนเพิ่ม

W (Wage) คือ อัตราค่าจ้างตัวเงิน

P (Price) คือ ระดับราคาสินค้า

การพิจารณาสามารถนำแนวคิดอุปสงค์และอุปทานมาวิเคราะห์ได้ดังนี้ อุปสงค์แรงงานมีความสัมพันธ์กับระดับอัตราค่าจ้างที่แท้จริงโดยอุปสงค์ต่อแรงงาน (D_L) ผันแปรกับอัตราค่าจ้างที่แท้จริงเท่ากับ $D_L = (D)(W/P)$ กล่าวได้อุปสงค์ต่อแรงงานเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นในทางตรงกันข้ามอุปสงค์ต่อแรงงานลดลงเมื่ออัตราค่าจ้างที่แท้จริงลดลงเช่นกัน ส่วนอุปทานต่อแรงงาน (S_L) มีความสัมพันธ์กับระดับอัตราค่าจ้างที่แท้จริงดังสมการ $S_L = (S)(W/P)$ นอกจากภายใต้สมมติฐานที่ว่าด้วยระบบจะสร้างคุณภาพของการจ้างงานเต็มที่จากการเคลื่อนไหวอย่างเสรีของตลาดแรงงานแล้วทุกคนในตลาดแรงงานรู้ข้อมูลข่าวสารได้ครบถ้วนเหมือนกันต่างคนมีเหตุผลต่อระดับค่าจ้างแรงงานแท้จริง กล่าวคือ เมื่อระดับค่าจ้างเพิ่มขึ้นพร้อมกับระดับราคาที่สูงขึ้นในอัตราที่เท่ากัน ทุกคนทราบถึงระดับค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นไม่ส่งผลต่อระดับรายได้ที่สูงขึ้นตามไปด้วยเนื่องจากระดับราคาขยับสูงขึ้นเช่นกันซึ่งบ่งบอกถึงไม่มีมายาคติทางการเงินเกิดขึ้นในตลาดเสรี

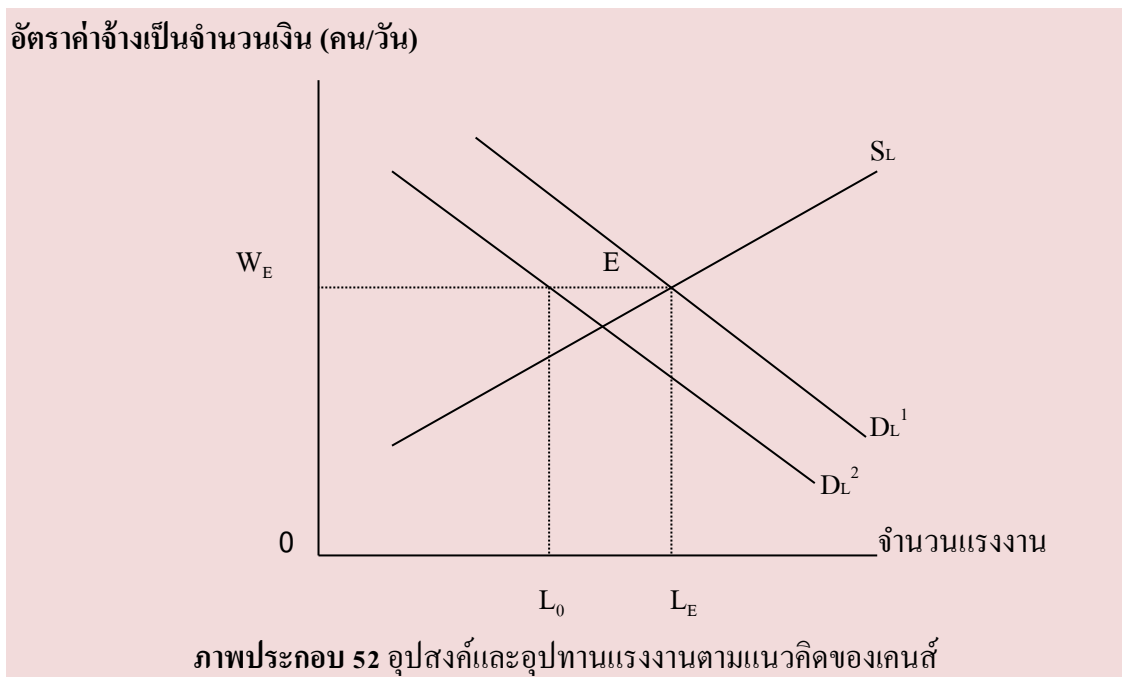

ที่มา: สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย, เศรษฐศาสตร์แรงงานและแรงงานสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-8, 2538, หน้า 320.

ภาพประกอบ 51 แสดงถึงอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานโดยสมมติว่าจุดดุลยภาพของอุปสงค์แรงงานกับอุปทานแรงงานอยู่ที่ระดับ E มีอัตราค่าจ้างแท้จริงที่ W_E กับจำนวนแรงงานที่ L_E กรณีเกิดอัตราค่าจ้างแท้จริงเปลี่ยนจาก W_E เป็น W_1 ทำให้ระดับอุปสงค์ต่อแรงงาน (D_L) ลดจำนวนลงจาก L_E เป็น L_0 ขณะที่ระดับอุปทานต่อแรงงาน (S_L) เพิ่มจำนวนขึ้นจาก L_E เป็น L_1 กล่าวคือ เมื่อระดับอัตราค่าจ้างแท้จริงเพิ่มขึ้นทำให้ผู้จ้างแรงงานต้องแบกรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้นจึงต้องการลดจำนวนแรงงานลง ส่วนผู้ถูกจ้างแรงงานเมื่อระดับอัตราค่าจ้างแท้จริงเพิ่มขึ้นทำให้ต้องการขายแรงงานเพิ่มสูงขึ้นเพราะทั้งผู้จ้างและผู้ถูกจ้างทราบถึงระดับราคาขายสูงขึ้นเช่นกัน โดยมีได้มีภาพลวงตาทางการเงินแต่อย่างใดเนื่องจากภายใต้สมมติฐานในตลาดแข่งขันสมบูรณ์อย่างเสรี ในทางตรงกันข้ามถ้าระดับดุลยภาพเปลี่ยนจาก W_E เป็น W_0 ทำให้ระดับอุปสงค์ต่อแรงงาน (D_L) เพิ่มจำนวนขึ้นจาก L_E เป็น L_1 ที่จุด I ขณะที่ระดับอุปทานต่อแรงงาน (S_L) ลดจำนวนลงจาก L_E เป็น L_0 ที่จุด S เช่นกัน

จากแนวคิดของสำนักคลาสสิกพบว่าการว่างงานไม่สมัครใจจะไม่เกิดขึ้นแต่อย่างใดเนื่องจากผู้ถูกจ้างแรงงานทราบถึงระดับอัตราค่าจ้างแท้จริงและยินดีต่อการว่างงานโดยสมัครใจเพราะไม่พอใจต่อค่าจ้างดังกล่าว ขณะที่ผู้ถูกจ้างแรงงานจำนวนเท่ากันทราบถึงระดับอัตราค่าจ้างแท้จริงเช่นกันแต่มีความสมัครใจทำงานเท่ากับผู้ถูกจ้างแรงงานที่ต้องการว่างงานในตลาดแรงงานทำให้แบบจำลองจึงไม่มีการว่างงานไม่สมัครใจ

2. ทฤษฎีการว่างงานโดยไม่สมัครใจของเคนส์ แนวคิดของเคนส์แตกต่างจากสำนักคลาสสิกโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ตลาดแรงงานไม่สามารถที่จะปรับตัวได้อย่างเสรีตามแนวคิดของคลาสสิกที่ว่าด้วยตลาดแข่งขันสมบูรณ์เพราะตลาดมิได้เป็นอิสระด้วยตัวของมันเองยังมีปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะเน้นการจ้างแรงงานเต็มที่มีสามารถเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอนทำให้เกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจ การวิเคราะห์ของเคนส์ว่าด้วยการว่างงานโดยไม่สมัครใจแตกต่างจากสำนักคลาสสิกสามารถพิจารณาจากเหตุผลได้ 2 ประเด็นกล่าวคือ ประเด็นที่หนึ่งระดับอัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินสามารถเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับกลไกของตลาดแรงงานในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใด ประเด็นที่สอง การที่ตลาดแรงงานระหว่างอุปสงค์และอุปทานเกิดการปรับตัวเข้าสู่จุดดุลยภาพนั้นจะมีปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดการยืดหยุ่นของตลาดแรงงานส่งผลให้การปรับตัวเข้าสู่จุดดุลยภาพไม่เป็นไปตามแนวคิดของสำนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกเพราะแนวคิดของเคนส์เชื่อว่าอุปสงค์และอุปทานแรงงานต่างไม่มีเหตุผลต่ออัตราค่าจ้างแท้จริงแต่จะขึ้นอยู่กับอัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินมากกว่า นอกจากนี้การว่างงานโดยไม่สมัครใจถึงแม้ระดับอัตราค่าจ้างตัวเงินและระดับราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงได้อย่างเสรียังมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการว่างงานโดยไม่สมัครใจ อาทิเช่น เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้อุปสงค์มวลรวมของแรงงานลดลงอันเนื่องมาจากการลดต้นทุนการผลิตเพื่อก่อให้เกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจ เป็นต้น การพิจารณาแนวคิดของเคนส์สามารถอธิบายดังภาพประกอบ 52

ที่มา: สุโขทัยธรรมารัตนา, มหาวิทยาลัย, เศรษฐศาสตร์แรงงานและแรงงานสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-8, 2538, หน้า 322.

จากภาพประกอบ 51 อุปสงค์และอุปทานแรงงานตามแนวคิดของเคนส์ สมมติว่าจุดดุลยภาพของตลาดแรงงานของอุปสงค์ของแรงงาน D_L^1 กับอุปทานของแรงงาน S_L อยู่ที่จุด E ที่อัตราค่าจ้างเป็นตัวเงิน W_E จำนวนแรงงานที่ L_E สมมติเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลให้ความต้องการซื้อสินค้าและบริการภายในประเทศลดลงส่งผลให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการเกิดล้นตลาดเกิดการขาดทุน ดังนั้นเพื่อลดต้นทุนการผลิตจึงจำเป็นต้องลดอุปสงค์แรงงานลงจาก D_L^1 เป็น D_L^2 ทำให้จำนวนแรงงานลดลงจาก L_E เป็น L_0 ทำให้เกิดการว่างงานไม่สมัครใจที่เป็นอุปทานส่วนเกินระหว่าง L_0L_E ในขณะที่อัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินยังคงที่ระดับ W_E ภายใต้เงื่อนไขกฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำระหว่างผู้ว่าจ้างกับลูกจ้างทำให้อัตราค่าจ้างเป็นตัวเงินไม่เปลี่ยนแปลงแต่จำนวนแรงงานลดลง ฉะนั้นแรงงานที่ว่างงานไม่สมัครใจตามแนวคิดของเคนส์เป็นอุปทานแรงงานส่วนเกินอยู่ระหว่าง L_0L_E

3. ทฤษฎีการว่างงานของพวกโครงสร้างนิยม เป็นแนวคิดที่มองถึงระบบตลาดว่าไม่ใช่มีเพียงตลาดแรงงานเพียงตลาดเดียวในระบบเศรษฐกิจยังมีตลาดหลายประเภทที่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ มีตลาดแรงงานที่สามารถเคลื่อนย้ายจากตลาดแรงงานหนึ่งไปสู่ตลาดแรงงานหนึ่งส่งผลให้เกิดการว่างงานพร้อมกับตำแหน่งว่างงาน โดยการว่างงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากผู้ประกอบการพิจารณาถึงความรู้ความสามารถในตำแหน่งงานที่ไม่มีความชำนาญหรือไม่มีความเหมาะสมทำให้ตลาดเกิดภาวะการว่างงานในที่นี้สามารถเรียกการว่างงานดังกล่าวว่าเป็นการว่างงานตามโครงสร้าง อย่างไรก็ตามการว่างงานของพวกโครงสร้างนิยมก็ไม่สามารถเกิดขึ้นในระยะสั้นๆ ได้เนื่องจากการเปลี่ยนตลาดแรงงานจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งต้องใช้ระยะเวลานาน อีกทั้งผู้ต้องการเปลี่ยนสายงานต้องใช้เวลาสร้างองค์ความรู้ความสามารถพอสมควร กรณีมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจมีทั้งผลดีและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นๆ กล่าวคือ ถ้าระบบเศรษฐกิจมีการปรับตัวรวดเร็วก็สามารถสร้างความยืดหยุ่นทางโครงสร้างเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ถ้าระบบเศรษฐกิจสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลต่อการว่างงานที่รุนแรงทำให้เกิดผลกระทบหลายด้าน อาทิเช่น 1.ด้านรายจ่ายเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับสถานที่ตั้งสวัสดิการต่างๆกับพนักงานใหม่ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อรองรับนวัตกรรมใหม่ๆในการผลิตสินค้าและบริการ 2.ด้านจิตใจที่มีต้นทุนของพฤติกรรมมนุษย์ที่ยึดติดกับสถานที่สภาพแวดล้อมทำงาน 3.ด้านการคัดค้านจากสังคมเมื่อมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อคนจ้างแรงงาน เช่น การยกเลิกค่าจ้างขั้นต่ำ การยกเลิกสวัสดิการรักษาพยาบาล เป็นต้น 4.ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ตรงกับโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในสายงาน อีกทั้งมีการส่งเสริมการขยายการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของตลาดในอนาคตขาดแคลน

4. ทฤษฎีการแสวงหางานทำของสำนักนีโอคลาสสิก ตามแนวคิดทฤษฎีการว่างงานโดยไม่สมัครใจของเคนส์ในมุมมองของสำนักนีโอคลาสสิกมีความเห็นแย้งในเรื่องดังกล่าว กล่าวคือในระบบเศรษฐกิจต่างมีช่องว่างที่เกิดอัตราการว่างงานเสมอที่เรียกว่า ระดับอัตราการว่างงานตามธรรมชาติในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดซึ่งมีผลกระทบในช่วงเวลาสั้นๆเท่านั้น อาจเกิดจากปัจจัยที่เกิดการว่างงานตามธรรมชาติ อาทิเช่น การว่างงานที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจหดตัวของตลาดแรงงาน การว่างงานเพราะมีการเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ หรือการดำเนินนโยบายของภาครัฐบาลเกี่ยวกับอุปสงค์มวลรวม เป็นต้น อย่างไรก็ตามในระยะยาวอัตราการว่างงานตามธรรมชาติก็สิ้นสุดลง เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ถูกจ้างและผู้ว่าจ้างแรงงานจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการดำเนินนโยบายการเงิน นโยบายการคลังแบบขยายตัวของภาครัฐส่งผลให้เกิดจุดดุลยภาพของระดับอัตราการว่างงานเข้าสู่ภาวะปกติ ในแนวคิดทฤษฎีการแสวงหางานทำของสำนักนีโอคลาสสิกบุคคลที่มีความสำคัญของเรื่องนี้คือ Milton Friedman ที่มีแนวคิดว่าอัตราการว่างงานตามธรรมชาติสามารถแบ่งเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ 1.การว่างงานเกิดจากกระบวนการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัว กล่าวคือ การประกอบอาชีพต่างๆ กระบวนการตัดสินใจในการทำงานสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการทำงานต่างๆ เช่น สถานที่ทำงานห่างไกล มีความเสี่ยงต่อร่างกายและทรัพย์สิน เป็นต้น 2.การว่างงานที่ต้องการแสวงหางานตามความต้องการของผู้ถูกจ้างและผู้ว่าจ้างแรงงาน กล่าวคือ การแสวงหางานที่ต้องการใช้ความสามารถที่ถนัดของตลาดแรงงานทั้งความเชี่ยวชาญ สติปัญญา พละกำลัง ดังนั้น ผู้ถูกจ้างและผู้ว่าจ้างต้องมีการคัดสรรเพื่อก่อให้เกิดผลดีต่องานให้เกิดมีคุณภาพ ผลตอบแทนสูงสุด 3.การว่างงานเกิดจากความไม่สมดุลของตลาดแรงงาน คือ ความบกพร่องของตลาดแรงงานที่เกิดจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวไม่ทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกทำให้มีความชำนาญในการประกอบอาชีพล้าสมัย ประสิทธิภาพการผลิตไม่คุณภาพ นอกจากนั้นเกิดจากความผิดของตลาดแรงงานเนื่องจากตลาดแรงงานไม่สมบูรณ์ทั้งผู้ถูกจ้างแรงงานกับผู้ว่าจ้างแรงงาน

5. ทฤษฎีการว่างงานในตลาดแรงงานทวิลักษณ์ แนวคิดของการว่างงานในตลาดแรงงานทวิลักษณ์มีแนวคิดคล้ายกลับแนวคิดของการว่างงานแบบไม่สมัครใจของเคนส์ กล่าวคือ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการว่างงานเกิดจากอุปสงค์แรงงานลดลงอาจเกิดจากค่าจ้างขั้นต่ำไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน อีกทั้งไม่มีความก้าวหน้าทางสายงานหรือแม้กระทั่งบางแห่งเมื่อเสร็จสิ้นโครงการก็ต้องเลิกจ้างแรงงานทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งในระดับงานที่ใกล้เคียงเดิม ซึ่งตามแนวคิดของตลาดแรงงานทวิลักษณ์แบ่งตลาดเป็น 2 ตลาด คือ ตลาดขั้นปฐมภูมิกับตลาดขั้นทุติยภูมิโดยตลาดขั้นปฐมภูมิเป็นตลาดที่ระดับการจ้างงานที่สูงมีความมั่นคงทางหน้าที่การงาน ขณะที่ตลาดขั้นทุติยภูมิเป็นตลาดที่ระดับการจ้างงานต่ำ ขาดเสถียรภาพและโอกาสความก้าวหน้า

ทางการงานเป็นไปได้ยาก ฉะนั้นการเคลื่อนย้ายแรงงานในตลาดชั้นปฐมภูมิกับตลาดชั้นทุติยภูมิ มีลักษณะแบบแผนสังคม ค่านิยมต่างๆกำหนดขอบเขต เช่น การศึกษา เพศ สถาบันการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นในการเปลี่ยนตลาดแรงงานไปยังระดับที่สูงขึ้นหรือลดระดับแรงงานลงเป็นไปได้ยาก เมื่อเกิดการว่างงานแบบไม่สมัครใจคนงานเหล่านี้ก็จะหาทางที่จะเข้าสู่ตลาดเดิมของตนตามแนวคิดของการว่างงานในตลาดแรงงานทวิลักษณ์

ทฤษฎีเงินเฟ้อ

นิยามโดยความหมายกว้างของคำว่า “เงินเฟ้อ” (Inflation)¹¹ หมายถึง ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง จึงก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ โดยในความหมายสามารถจำกัดความสำคัญทั้งหมดได้ 3 คำ คือ 1.ระดับราคา 2.สินค้าและบริการโดยทั่วไป 3.สูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง เราสามารถพิจารณาความสำคัญได้ดังนี้ 1.ระดับราคา คือระดับราคาสินค้าและบริการ โดยเฉลี่ยของสินค้าและบริการทุกชนิดในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใด มิใช่ระดับราคาสินค้าและบริการชนิดหนึ่งชนิดใดสูงขึ้น มิเช่นนั้นไม่ถือว่าเป็นเงินเฟ้อ 2.สินค้าและบริการโดยทั่วไป (General Price Level) ในการพิจารณาภาวะเงินเฟ้อสามารถวิเคราะห์สินค้าและบริการโดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคทั่วไปกับสินค้าและบริการโดยเฉลี่ยผู้บริโภคพื้นฐาน กล่าวคือ สินค้าและบริการโดยทั่วไปเป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริโภคซื้อหรือจ่ายในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดเทียบกับปีฐานจากการสำรวจระดับราคาสินค้าและบริการทั้งประเทศมีจำนวน 326 รายการรวมทั้งหมวดเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม การตรวจรักษา หมวดอาหาร การบันเทิง การขนส่ง เป็นต้นเพื่อนำมาพิจารณาดัชนีระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปของผู้บริโภค ขณะที่สินค้าและบริการโดยเฉลี่ยผู้บริโภคพื้นฐานเป็นการพิจารณาจากรายการสินค้าและบริการเพียง 235 รายการจากการนำดัชนีระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปของผู้บริโภคหักด้วยรายการสินค้ากลุ่มพลังงาน 91 รายการและสินค้ากลุ่มอาหารสดต่างๆ โดยเป็นสัดส่วนที่ไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้อันเนื่องสามารถแปรผันตามฤดูกาล 3.คำว่าสูงขึ้นเรื่อยๆต่อเนื่องในที่นี้คือระดับราคาสินค้าและบริการต้องมีการเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นเวลาต่อเนื่องกัน ดังนั้นจึงก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและทำให้อำนาจของเงินมีค่าลดลง(Purchasing Power of Money) กล่าวได้ว่าเมื่อภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นทำให้อำนาจของเงินในการซื้อสินค้าและบริการโดยทั่วไปลดลงเนื่องจากไม่สามารถสินค้าและบริการได้ในเท่าเดิมส่งผลให้ค่าครองชีพผู้มีรายได้คงที่เพิ่มสูงขึ้น

ลักษณะเงินเฟ้อมีปรากฏหลายแบบแตกต่างกัน กล่าวคือ เงินเฟ้อบางชนิดก็ไม่สามารถพิจารณาได้อย่างชัดเจนที่ว่าด้วยระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆ ต่อเนื่องเกิดจาก

¹¹ รัตนา สายคณิตและชลลดา จามรกุล (2556), เพิ่งอ้าง, หน้า 272-273.

นโยบายแห่งรัฐมีการแทรกแซงระดับราคาสินค้าและบริการทำให้ไม่สามารถบ่งบอกได้ เช่น การควบคุมระดับราคา การแทรกแซงกลไกราคาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เป็นต้น โดยลักษณะเงินเฟ้อแบบนี้อาจเรียกว่า “เงินเฟ้อที่ถูกกดดัน” (Suppressed Inflation) ขณะที่เมื่อพูดถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจสามารถพิจารณาแบบเงินเฟ้อรุนแรง (Hyper Inflation) เงินเฟ้อปานกลาง (Moderate inflation) และเงินเฟ้อแบบอ่อน (Creeping Inflation) ในแต่ละแบบของเงินเฟ้อมีผลต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศแตกต่างกัน¹² กล่าวคือ เงินเฟ้อรุนแรงพิจารณาจากระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเกินกว่าร้อยละ 20 ของอัตราเงินเฟ้อที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงรวดเร็วซึ่งส่งผลต่อการทำลายเป็นอย่างมาก เช่นหลังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ส่วนเงินปานกลางพิจารณาจากระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเกินร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 20 ของอัตราเงินเฟ้อส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่รุนแรงน้อยกว่าเงินเฟ้อรุนแรง ขณะที่เงินเฟ้ออย่างอ่อนมีระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของอัตราเงินเฟ้อก่อให้เกิดปัญหาการลงทุนต่างๆ ของผู้ประกอบการ

สาเหตุของเงินเฟ้อ

การพิจารณาถึงสาเหตุของเงินเฟ้อสามารถแบ่งวิเคราะห์เป็น 1.เงินเฟ้อเกิดจากอุปสงค์ของสินค้าและบริการ 2.เงินเฟ้อเกิดจากอุปทานของสินค้าและบริการ ดังนี้¹³

1.เงินเฟ้อเกิดจากอุปสงค์ของสินค้าและบริการ เป็นแนวคิดดั้งเดิม (Traditional Theory of Inflation) ระหว่างแนวคิดของสำนักคลาสสิกกับสำนักเคนส์ที่มีการพิจารณาถึงการเกิดเงินเฟ้อส่วนใหญ่ในขณะนั้นเกิดจากอุปสงค์มวลรวมมากกว่าด้านอุปทานมวลรวมทำให้เกิดการโต้แย้งทางความคิดระหว่างสองสำนักโดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

แนวคิดนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกว่าด้วยทฤษฎีปริมาณเงิน (Quantity Theory) แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกมีการพัฒนาแนวคิดที่ได้รับการยอมรับหลายท่านในที่นี้จะพิจารณาเพียง 2 ท่าน¹⁴ กล่าวคือ 1.เออร์วิง ฟิชเชอร์ (Irving Fisher) 2.อัลเฟรด มาร์แชลล์ (Alfred Marshall)

แนวคิดของเออร์วิง ฟิชเชอร์กับอัลเฟรด มาร์แชลล์อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ตรงกันที่ว่าอุปทานของเงินมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญโดยตรงกับระดับราคาสินค้าและบริการ บนสมมติฐานว่าด้วยเศรษฐกิจมีการจ้างงานเต็มที่ ทั้งสองท่านให้น้ำหนักถึงปริมาณของเงินส่งผลทำให้อุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเป็นผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ซึ่ง

¹²วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค, พิมพ์ครั้งที่ 14.(กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า 245.

¹³ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ, ทฤษฎีรายได้ ผลผลิตและการว่างงาน, พิมพ์ครั้งที่ 3.(กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2525), หน้า 91.

¹⁴วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2552), เพิ่งอ้าง, หน้า 248-251.

เรียกว่า “สมการแห่งการแลกเปลี่ยน” (Equation of Exchange) โดยในทฤษฎีของเออร์วิน ฟิชเชอร์ได้อธิบายสมการแห่งการแลกเปลี่ยนดังกล่าวว่า

$$MV = PQ$$

M (Money) คือ ปริมาณเงิน

V (Velocity of Money) คือ อัตราการหมุนเวียนของเงิน

P (Price) คือ ระดับราคาสินค้าและบริการ

Q (Quantity) คือ ปริมาณผลผลิต

เออร์วิน ฟิชเชอร์เชื่อภายใต้ข้อสมมติที่ว่าเงินเป็นมายาคติที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนในการสินค้าและบริการเท่านั้นและอัตราการหมุนเวียนของเงินเพื่อใช้จ่ายในการบริโภคคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาสั้นๆ รวมทั้งปริมาณผลผลิตอยู่ในระดับการมีงานทำเต็มที่ทำให้เกิดระดับคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่คงเหลือตัวแปรที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร กล่าวคือ ปริมาณเงินกับระดับราคาสินค้าและบริการโดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เช่นเมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจของประเทศส่งผลให้ระดับราคาสินค้าและบริการภายในประเทศสูงขึ้นเช่นกันดังฟังก์ชันต่อไปนี้

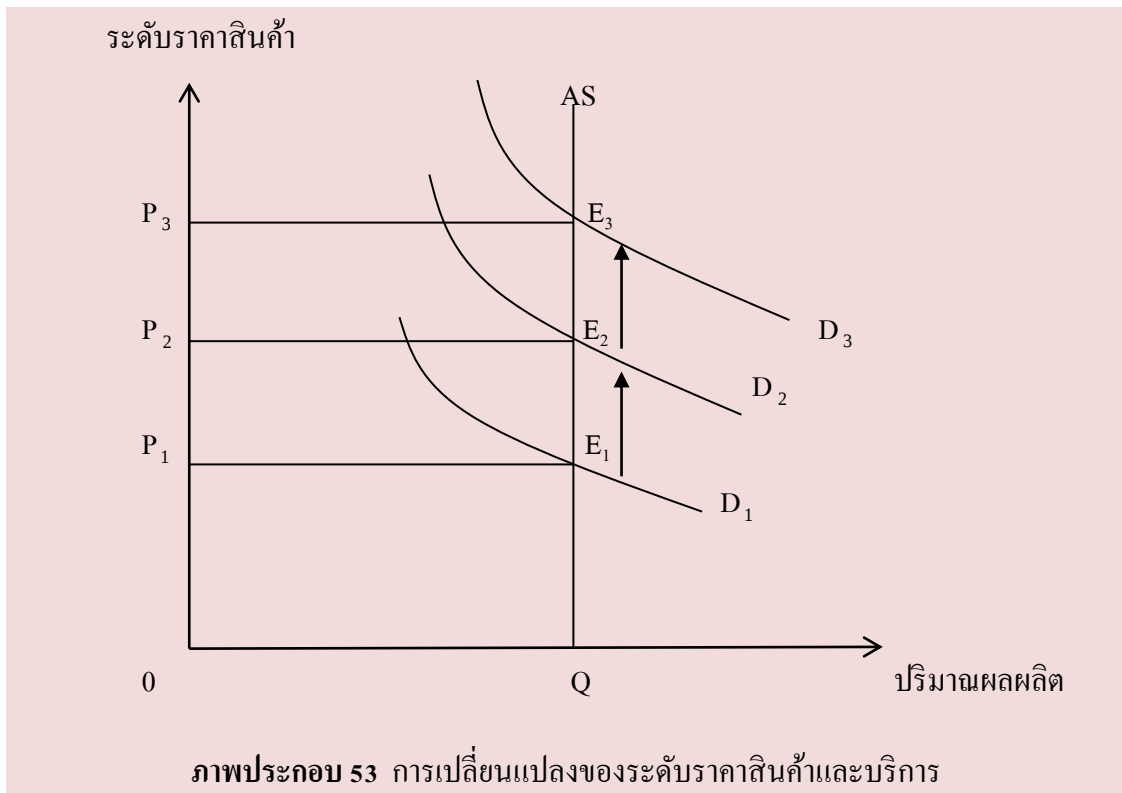
$$P = f(M)$$

M (Money) คือ ปริมาณเงิน

P (Price) คือ ระดับราคาสินค้าและบริการ

สามารถอธิบายตามแนวคิดเออร์วิน ฟิชเชอร์จากการเพิ่มปริมาณเงินทำให้อุปสงค์มวลรวมของประเทศมีความต้องการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น

ดังภาพประกอบ 53

ที่มา: รัตนา สาขณิต, หลักเศรษฐศาสตร์ II: มหเศรษฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 5, 2556, หน้า 332 (ข).

จากภาพประกอบ 53 เส้น AS คือ เส้นอุปทานของสินค้าและบริการที่ตั้งฉากกับปริมาณสินค้าและบริการโดยมีความยืดหยุ่น ณ ระดับราคาเท่ากับศูนย์ภายใต้สมมติฐานปริมาณผลผลิตคงที่ เนื่องจากระดับเศรษฐกิจอยู่ที่การมีงานทำเต็มที่ตามแนวคิดของสำนักคลาสสิก สมมติว่าจุด E_1 คือจุดตัดระหว่างอุปสงค์มวลรวม D_1 กับอุปทานมวลรวม AS ที่ปริมาณผลผลิต Q กับระดับราคา P_1 ภาครัฐบาลมีนโยบายทางการเงินขยายตัวด้วยการให้สินเชื่อในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นภายในประเทศทำให้เส้นอุปสงค์มวลรวมเลื่อนสูงขึ้นจาก D_1 เป็นเส้น D_2 ทั้งที่อุปทานมวลรวมคงเดิมทำให้จุดตัดจุดใหม่เปลี่ยนจากจุด E_1 เป็น E_2 ที่ระดับราคาสินค้า P_2 กล่าวได้ว่าเมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้นทำให้อุปสงค์มวลรวมสูงขึ้นทั้งที่ปริมาณสินค้าและบริการคงเดิมทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นไปด้วย ถ้าภาครัฐบาลยังคงใช้นโยบายการเงินขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกก็จะทำให้อุปสงค์มวลรวมเลื่อนสูงขึ้นต่อไปต่อเนื่องจาก D_2 เป็นเส้น D_3 ที่จุดตัดจาก E_2 เป็น E_3 ที่ระดับราคาสินค้า P_3 ส่งผลให้เกิดภาวะการณดังกล่าวว่า “เงินเฟ้อเพราะอุปสงค์ส่วนเกิน” (Demand – Pull Inflation)

ขณะที่แนวคิดของอัลเฟรด มาร์แชลล์ (Alfred Marshall) มีการพัฒนาก้าวหน้ากว่าแนวคิดเฮอร์วี่ ฟิชเชอร์โดยมีแนวคิดแตกต่างจากเดิมในประเด็นของเฮอร์วี่ ฟิชเชอร์ที่ว่าด้วยเงินเป็นเพียงสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเท่านั้นแต่ในแนวคิดอัลเฟรด มาร์แชลล์กลับมองถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความต้องการถือเงิน (Demand for Money) ในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่า อย่างไรก็ตามเงินเป็น

สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนยังคงแนวคิดเดิมของเออร์วิน ฟิชเชอร์ ซึ่งเรียกแนวคิดนี้ว่า “The Cash Balance Equation of Exchange” และได้สรุปความสัมพันธ์ในรูปสมการดังนี้

$$M = kY$$

M คือ ปริมาณเงิน

Y คือ รายได้ประชาชาติ

k คือ สัดส่วนของรายได้ที่มีความต้องการถือเงินในรูปเงินสด

อย่างไรก็ตามแนวคิดของเออร์วิน ฟิชเชอร์แตกต่างกับอัลเฟรด มาร์แชลล์เกี่ยวกับการวิเคราะห์คนละมุมมองแต่นำสมการทั้งสองมาวิเคราะห์กลับพบว่า ไม่แตกต่างกันในทางการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์สามารถพิจารณาได้ดังนี้

	เออร์วิน ฟิชเชอร์	อัลเฟรด มาร์แชลล์
	$MV = PQ$	$M = kY$
ภายใต้เงื่อนไขค่า	$MV = PQ = Y, \quad MV = Y$	
ทำให้	$V = Y/M$	$M/Y = k$

จะเห็นว่าค่า k ของอัลเฟรด มาร์แชลล์เป็นส่วนกลับของค่า V ของเออร์วิน ฟิชเชอร์ ก่อให้เกิดการวิเคราะห์ในทางการคำนวณไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามในการพัฒนาของอัลเฟรด มาร์แชลล์ถือว่าเป็นความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาต่อมาของสำนักเคนส์เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นการมองถึงพฤติกรรมมนุษย์ทางจิตวิทยาที่ต้องการถือเงินสดไว้ใช้จ่าย

แนวคิดนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ (Keynesian Theory) จอห์น เมนาร์ด เคนส์มีแนวคิดที่ขัดแย้งกับนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกที่ว่าด้วยทฤษฎีปริมาณเงินส่งผลต่อระดับภาวะเงินเฟ้อผลที่ทำให้เกิดแท้จริงตามความเชื่อของจอห์น เมนาร์ด เคนส์เกิดจากความต้องการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ความต้องการใช้จ่ายมวลรวมทั้งหมดเปลี่ยนแปลงตาม โดยที่แนวคิดที่ว่าด้วยปริมาณเงินไม่มีความสำคัญอย่างใด กล่าวคือ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับระดับอัตราดอกเบี้ยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทำให้ระดับการลงทุนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยในทิศทางตรงกันข้าม ดังนั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบน้อยมากในระบบเศรษฐกิจเป็นเพียงปัจจัยทางอ้อมเท่านั้นที่อาจคาดการณ์ความแน่นอนได้ยาก

แนวคิดของจอห์น เมนาร์ด เคนส์ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดภายใต้สำนักเศรษฐศาสตร์สำนักใหม่เรียกว่า “Monetarism” นำโดยมิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) ได้พัฒนาแนวคิดจาก

สำนักคลาสสิกในการหักล้างแนวคิดของจอห์น เมนาร์ด เคนส์ จนได้รับการยอมรับเช่นเดียวกันและในปัจจุบันนักเศรษฐศาสตร์มีแนวคิดที่เห็นด้วยทั้งทฤษฎีของจอห์น เมนาร์ด เคนส์และทฤษฎีของมิลตัน ฟรีดแมน

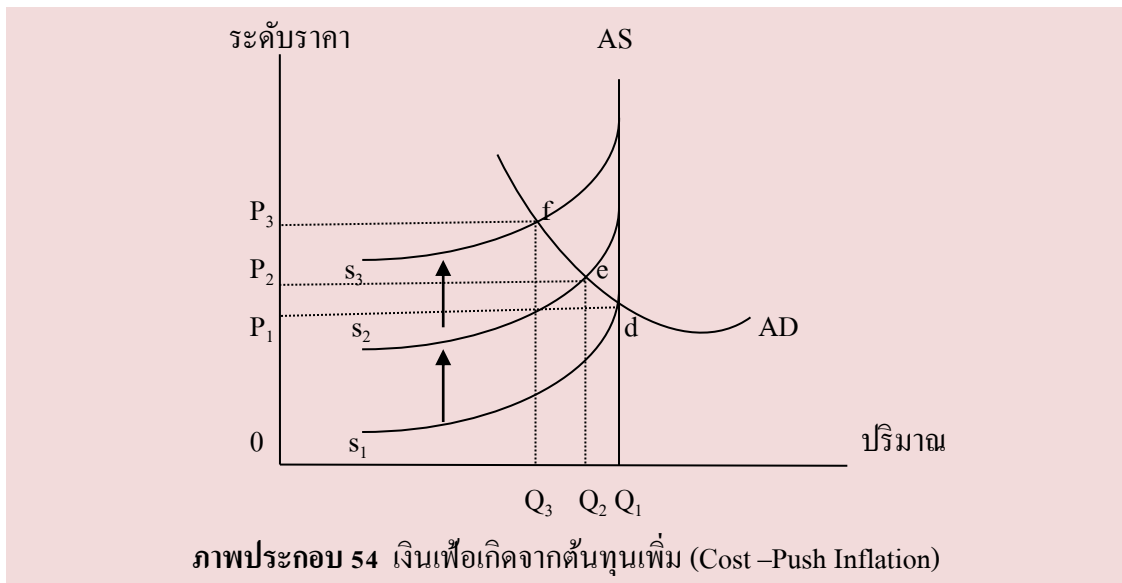
นอกจากแนวคิดข้างต้น ปัจจุบันมีแนวคิดว่าด้วยเงินเฟ้อจากอุปสงค์ของสินค้าและบริการเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง (Structural Inflation) ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้เป็นการศึกษาจากสถานการณ์เงินเฟ้อของสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า Charles Schutze¹⁵ กล่าวว่า การเกิดเงินเฟ้อสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดยรวดเร็ว โดยที่อุปสงค์มวลรวมไม่เพิ่มขึ้นหรือเศรษฐกิจเป็นไปอย่างเสรีก็ตาม เช่น โรงงานอุตสาหกรรมภายในชนบทบางแห่งเกิดการปิดตัวลงทำให้คนงานเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเพื่อหางานทำที่ใหม่ ส่งผลให้พื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามาทำงานเพิ่มทั้งที่ปัจจัยการผลิตคงเดิมก่อให้เกิดอุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้นทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงเนื่องจากอุปสงค์มวลรวมมากกว่าอุปทานมวลรวม โดยแนวคิดของเงินเฟ้อลักษณะนี้ไม่สามารถแก้ไขด้วยการแทรกแซงจากภาครัฐบาลจากการใช้นโยบายการเงินและนโยบายการคลังเพราะไม่ส่งผลต่อภาวะเงินเฟ้อลดลงแต่อาจทำให้เกิดภาวะการว่างงานเพิ่มขึ้น

2.เงินเฟ้อเกิดจากอุปทานของสินค้าและบริการ เป็นแนวคิดที่พิจารณาภาวะเงินเฟ้อเกิดจากอุปทานมวลรวมในระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดระดับราคาสินค้าและบริการสูงเรื่อยๆอย่างต่อเนื่อง ในการพิจารณาว่าด้วยเงินเฟ้อจากอุปทานของสินค้าและบริการอธิบายภายใต้เงินเฟ้อเกิดจากต้นทุนเพิ่ม (Cost-Push Inflation) ประกอบด้วย 2 ชนิด¹⁶ คือ 1.เงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation) 2.เงินเฟ้อเกิดจากต้องการกำไรเพิ่ม (Profit-Push Inflation)

เงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนเพิ่ม(Cost –Push Inflation) เกิดจากต้นทุนของสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าผลิตภาพ (Productivity) ในการผลิต สามารถอธิบายดังภาพประกอบ 54

¹⁵วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2552), เพิ่งอ้าง, หน้า 247.

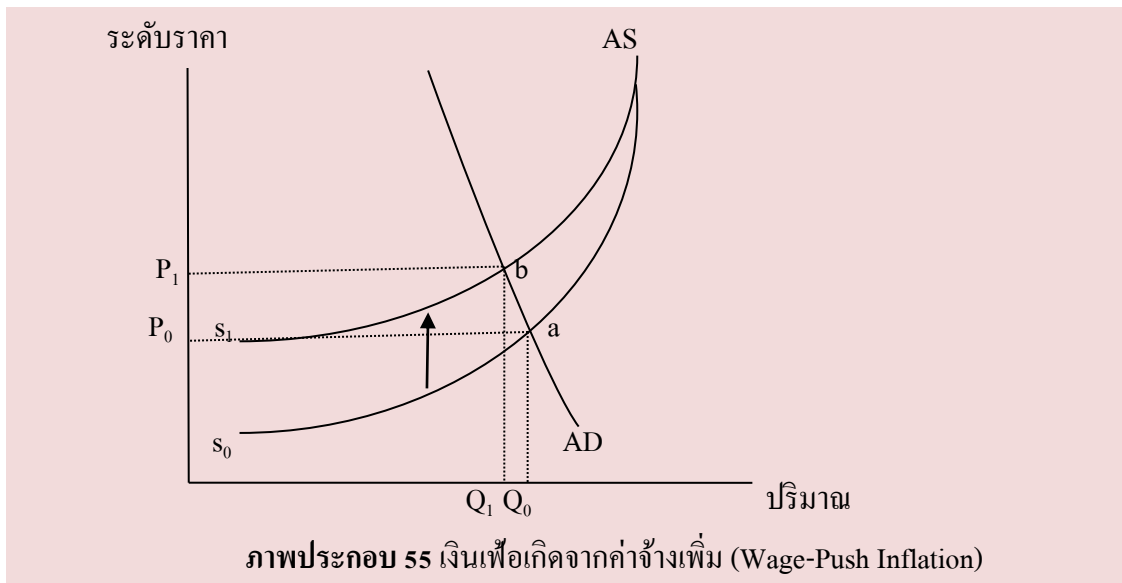
¹⁶ชมพูนันท์ จันทร์เรืองเพ็ญ (2525), เพิ่งอ้าง, หน้า 100-105.

ที่มา: ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ, ทฤษฎีรายได้ ผลผลิตและการว่างทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. 2525, หน้า 101.

จากภาพประกอบ 54 AS คือ อุปทานมวลรวมเป็นเส้นตั้งฉากกับปริมาณผลผลิตที่ระดับการจ้างงานเต็มที่ เส้น AD คือ อุปสงค์มวลรวม ณ จุดตัด d ที่ระดับราคา P_1 และระดับปริมาณผลผลิต Q_1 สมมติเส้นอุปทานลดลงจากเส้น s_1 เป็นเส้น s_2 กล่าวคือ อุปทานลดลงเกิดจากต้นทุนเพิ่มทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายจุดจาก d เป็น e ก่อให้เกิดระดับราคาสินค้าสูงขึ้นจาก P_1 เป็น P_2 ปริมาณลดลงเช่นกันจาก Q_1 เป็น Q_2 และถ้าอุปทานลดลงเป็น s_3 ทำให้ระดับราคาสูงขึ้นเป็น P_3 ปริมาณลดลงเป็น Q_3

1.เงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation) เกิดจากระดับค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นโดยมิได้เป็นไปตามกลไกตลาดที่ว่าด้วยอุปสงค์ของแรงงานกับอุปทานของแรงงานในช่วงเวลานั้น กล่าวคือ มิได้เกิดจากอุปสงค์ของแรงงานมากกว่าอุปทานของแรงงาน อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดขึ้นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อต้องการเพิ่มระดับค่าจ้างแรงงานจากเดิมให้สูงขึ้น อาทิเช่น สมาพันธ์ลูกจ้างที่เรียกร้องให้เพิ่มค่าแรงสูงขึ้นจากการต่อรองในระดับกลุ่มที่เรียกว่า “สหภาพแรงงาน” (Labour Union) เป็นต้น กรณีที่สามารถเรียกร้องให้ระดับค่าจ้างสูงขึ้นทั้งที่ผลิตภาพของสินค้าและบริการคงเดิมเป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นมีผลให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นและผลผลิตของผู้ประกอบการลดลง

ที่มา: วันรักษ์ มิ่งมณีนานิน, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค.(กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), 2541, หน้า 223.

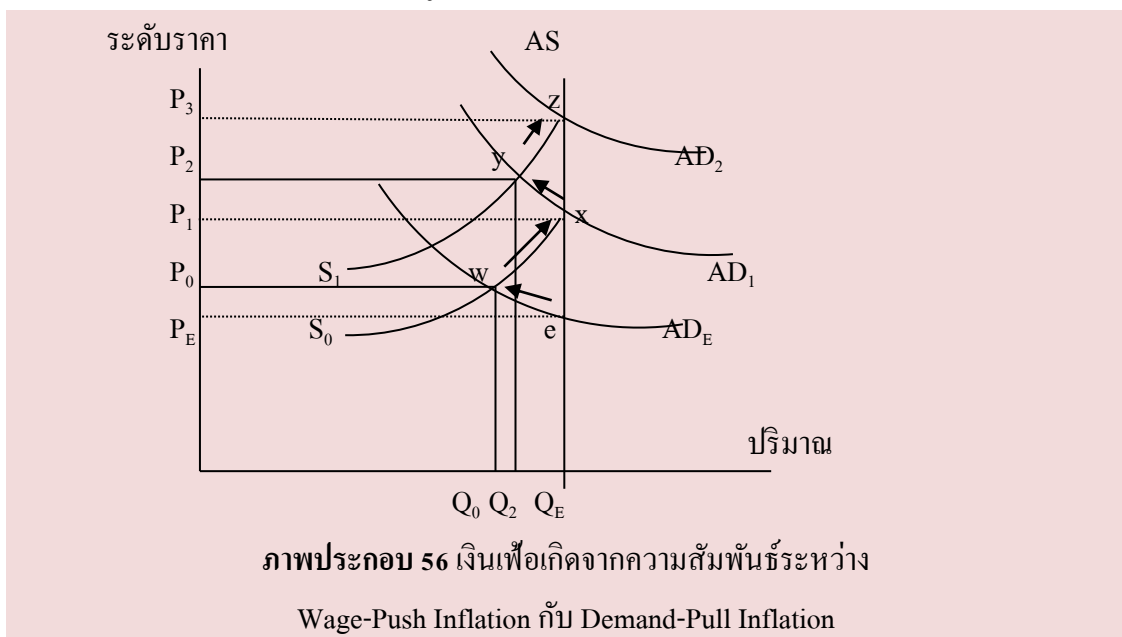
จากภาพประกอบ 55 สมมติที่จุด a เป็นจุดตัดระหว่างเส้นอุปทานของแรงงานมวลรวม (AS) ที่เป็นเส้น s_0 กับเส้นอุปสงค์ของแรงงานมวลรวม (AD) ที่ระดับราคา P_0 ปริมาณผลผลิต Q_0 กรณีเกิดเหตุการณ์สมพันธ์ค่าจ้างที่เรียกร้องให้เพิ่มค่าแรงสูงขึ้นและได้รับการขึ้นค่าจ้างตามคำเรียกร้องทำให้เส้นอุปทานของแรงงานลดลงจากเส้น s_0 เป็นเส้น s_1 กล่าวคือเกิดการเคลื่อนย้ายเส้นจากเส้นเดิม s_0 มาเป็นเส้นใหม่ s_1 ส่งผลให้จุดตัดระหว่างเส้นอุปทานของแรงงานกับเส้นอุปสงค์ของแรงงานย้ายจากจุด a มาที่จุด b ที่ระดับราคาสูงขึ้นจาก P_0 เป็น P_1 ปริมาณผลผลิตลดลงจาก Q_0 เป็น Q_1 ทำให้เกิดเงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation) ในการเกิดลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อระบบกลไกตลาดทำงานไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์ของแรงงานกับอุปทานของแรงงาน ด้วยปัจจัยของการกลุ่มบุคคลที่ต้องการกำหนดระดับค่าจ้างให้สูงขึ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการพิจารณาในส่วนของอุปสงค์ของแรงงานเทียบกับอุปทานของแรงงานในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดค่ามากกว่าเป็นไปตามกลไกตลาดที่สมบูรณ์จากการแข่งขันมีถือว่าเกิดเงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation) แต่อย่างไรซึ่งสาเหตุนี้เกิดจากปัจจัยความต้องการอุปสงค์ของแรงงานอย่างแท้จริงที่มีมากกว่าอุปทานของแรงงาน สามารถเรียกได้ว่า “Demand-Pull Inflation” กล่าวคือ ระบบเศรษฐกิจเฟื่องฟูในระดับการจ้างงานเต็มที่ในขณะที่อุปสงค์มวลรวมมีความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆต่อเนื่องสืบเนื่องให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นจากความต้องการของอุปสงค์มวลรวมส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนเพิ่มสูงขึ้นคาดการณ์จากผลกำไรที่ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น โดยการเพิ่มแรงงานในการผลิตเพิ่มขึ้นซึ่งในช่วงเวลานั้นมีระดับการจ้างงานเต็มที่ทำให้ไม่มีอัตราการว่างงานแต่อย่างใด ดังนั้น

จึงเกิดการแข่งขันเพื่อหาแรงงานเพิ่มขึ้นด้วยการให้ค่าจ้างสูงขึ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจ แต่กระนั้นผลิตภาพก็ไม่เพิ่มขึ้นทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการที่เกิดจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย

ในการพิจารณาถึงสาเหตุของการเกิดเงินเฟ้อจากค่าจ้างเพิ่ม(Wage-Push Inflation) และเงินเฟ้อจากอุปสงค์ของแรงงานเพิ่ม (Demand-Pull Inflation) นั้น ในการแก้ปัญหาเป็นไปได้ยากยิ่งด้วยการใช้นโยบายการเงินและนโยบายการคลังมาดำเนินการควบคุมดูแล อันเนื่องการเกิดเงินเฟ้อจากค่าจ้างเพิ่มเป็นการเรียกร้องค่าจ้างของกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจการต่อรองส่งผลให้ระดับค่าจ้างแรงงานสูงกว่าผลิตภาพของแรงงาน อย่างไรก็ตามก็ดีกว่ารัฐบาลสามารถดำเนินการด้วยการเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อยุติให้โดยเร็ว มิเช่นนั้นอาจเกิดผลเสียเกิดจากการว่างงานทำให้เศรษฐกิจเกิดความไร้เสถียรภาพ หรืออาจดำเนินการอีกหนึ่งวิธีด้วยการกำกับดูแลกลุ่มสหภาพแรงงานมิให้เกิดการรวมกลุ่มเรียกร้องค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าผลิตภาพของแรงงานซึ่งสามารถทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการก็ไม่สูงขึ้นได้เช่นกัน

กรณีการเรียกร้องค่าจ้างของกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจมีความต้องการให้ระดับราคาค่าจ้างแรงงานต่อเนื่องก่อให้เกิด Wage-Push Inflation และยังคงเรียกร้องระดับราคาค่าจ้างแรงงานต่อไป ณ จุดหนึ่งจะทำให้เกิดระดับการว่างงานจะเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการสูงขึ้นโดยผลิตภาพคงเดิมส่งผลให้กลุ่มเรียกร้องค่าจ้างจำเป็นต้องเรียกร้องเพื่อเพิ่มระดับราคาค่าจ้างแรงงานเพราะมีอาจทนต่อการว่างงานได้ต่อไป ขณะที่เงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation)สามารถดำรงอยู่ได้ตราบที่กลุ่มบุคคลเรียกร้องค่าจ้างเพิ่มขึ้นทำให้อุปสงค์มวลรวมเพิ่มและระดับราคาสินค้าและบริการสูงเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน ดังภาพประกอบ 56

ที่มา: รัตนา สายคณิต, หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ II: มหเศรษฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 5. 2556, หน้า 335.

จากภาพประกอบ 56 สมมติให้จุด e เป็นจุดตัดระหว่างอุปทานมวลรวมของแรงงาน (AS) ที่ตั้งฉากกับปริมาณผลผลิตที่ระดับการจ้างแรงงานเต็มที่กับเส้นอุปสงค์ของแรงงาน (AD_E) ที่ระดับราคา P_E ปริมาณ Q_E กรณีเกิดการเรียกร้องค่าจ้างของสหพันธ์แรงงานและได้รับการยินยอมในการเพิ่มค่าจ้างทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากจุด e เป็น w ที่ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้นจาก P_E เป็น P_0 และปริมาณลดลงจาก Q_E เป็น Q_0 โดยที่เส้นอุปทานเป็น S_0 ขณะที่การเรียกร้องค่าจ้างต่อไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเส้นอุปสงค์ของแรงงานเพิ่มขึ้นจาก AD_E เป็น AD_1 และ AD_0 ตามลำดับ ส่วนเส้นอุปทานของแรงงานลดลงจาก S_0 เป็น S_0 และ S_0 เช่นกัน ส่งผลให้ระดับราคาสูงขึ้นเป็น P_E เป็น P_0 และ P_1 ทำให้เกิดความรุนแรงเป็นทวีคูณเพิ่มขึ้นส่งผลให้เงินเฟ้อเกิดจากค่าจ้างเพิ่ม (Wage-Push Inflation) คงอยู่ได้

2.เงินเฟ้อเกิดจากการกำไรเพิ่ม (Profit-Push Inflation) เกิดจากความต้องการของผู้ผลิตต้องการกำไรสูงขึ้นด้วยการกำหนดราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ภายใต้เงื่อนไขของตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (Imperfect Competition) กล่าวคือ ในการเพิ่มระดับราคาสินค้าและบริการของผู้ผลิตสามารถดำเนินการได้เมื่อผู้มีอำนาจผูกขาด (Monopoly Competition) ในการผลิตสินค้าและบริการดังกล่าว รวมทั้งตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย (Oligopoly Competition) กลุ่มผู้ผลิตมีการรวมกลุ่มตั้งระดับราคาสินค้าและบริการให้สูงกว่าปกติด้วยการสร้างกลุ่มคาร์เทล (Cartel) ก่อให้เกิดเงินเฟ้อจากการกำไรเพิ่มขึ้น (Profit-push Inflation) โดยเงินเฟ้อจากการกำไรเพิ่มขึ้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้เมื่ออยู่ในตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ (Perfect Competition) กล่าวคือ ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าและบริการได้ เนื่องจากสินค้าและบริการเหมือนกันทุกประการ การเคลื่อนไหวราคาเป็นไปตามกลไกตลาดระหว่างอุปสงค์มวลรวมกับอุปทานมวลรวม อีกทั้งข้อมูลข่าวสารภายในตลาดทุกคนมีทราบข้อมูลข่าวสารครบถ้วนเหมือนกันทำให้เกิดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์ในการซื้อขายสินค้าและบริการเป็นไปตามความต้องการของตลาดในช่วงเวลานั้นๆ

ผลกระทบของเงินเฟ้อ

เมื่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเกิดเงินเฟ้อจากสาเหตุจากเงินเฟ้อเพราะอุปสงค์ของสินค้าและบริการหรือเงินเฟ้อเพราะอุปทานของสินค้าและบริการย่อมส่งกระทบ ในระบบเศรษฐกิจทั้งสิ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมทุกภาคส่วนของประเทศผลที่ตามมาสามารถพิจารณาโดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ¹⁷ 1.ผลกระทบของเงินเฟ้อส่งผลต่อปัจจัยภายในประเทศ 2.ผลกระทบของเงินเฟ้อส่งผลต่อปัจจัยภายนอกประเทศ

¹⁷รัตนาศายกนิคและชลลดา จามรกุล (2556), เพิ่งอ้าง, หน้า 278-281.

1.ผลกระทบของเงินเพื่อส่งผลต่อปัจจัยภายในประเทศ เมื่อเกิดภาวะเงินเพื่อทำให้ปัจจัยต่างๆเกิดผลกระทบสามารถพิจารณาได้ดังนี้ 1.การผลิตและการลงทุน กล่าวได้ว่าเมื่อเกิดภาวะเงินเพื่อส่งผลให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ต้นทุนในการผลิตของผู้ผลิตต้องแบกรับภาระทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้นในขณะที่ผลิตภาพการผลิตคงเดิม รวมทั้งไม่สามารถขยายปริมาณการผลิตเพิ่มการลงทุน 2.การกระจายรายได้ เป็นการสร้างโอกาสบางกลุ่มได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์จากการเกิดเงินเพื่อ กล่าวคือ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงเงินเพื่อที่สูงขึ้นทำให้ผู้ได้ผลประโยชน์จากผลดังกล่าวจากการสร้างผลกำไรหรือผู้เก็บกำไรจากการขายหลักทรัพย์ของหน่วยธุรกิจ รวมทั้งลูกหนี้ที่ต้องชำระเงินให้กับเจ้าหนี้ส่งผลให้อำนาจเงินลดลงจากช่วงเวลาเดิม ขณะที่ผู้เสียประโยชน์จากภาวะเงินเพื่อประกอบด้วยบุคคลที่ระดับรายได้คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาสั้น อาทิเช่น มนุษย์เงินเดือนต่างๆ คือ กรรมกร ลูกจ้าง ข้าราชการหรือผู้มีรายได้จากการฝากเงินธนาคารเป็นดอกเบี้ย เป็นต้น 3.การคลังของรัฐบาล เมื่อเกิดภาวะเงินเพื่อกลับส่งผลดีบางประการในการจัดเก็บภาษีอัตราก้าวหน้าของประเทศเนื่องจากเมื่อเกิดภาวะเงินเพื่อสูงขึ้นในขณะที่อัตราค่าจ้างงานลดลงทำให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้เพิ่มขึ้นทั้งภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมจากการบริโภคสินค้าและบริการของประชาชน ขณะที่สวัสดิการที่เป็นรายจ่ายของรัฐบาลต่อประชาชนในส่วนของค่าจ้างงานนั้นก็ลดลงเนื่องจากอัตราค่าจ้างงานน้อย อีกทั้งรัฐบาลสามารถสร้างโอกาสในการขยายการลงทุนด้วยการสร้างพันธบัตรรัฐบาลให้กับประชาชนในช่วงเวลาดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขอัตราดอกเบี้ยคงที่

2.ผลกระทบของเงินเพื่อส่งผลต่อปัจจัยภายนอกประเทศ เกี่ยวกับการค้าการลงทุนต่างประเทศ กรณีเกิดภาวะเงินเพื่อภายในประเทศส่งผลต่อปัจจัยภายนอกทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น กล่าวคือ มูลค่าสินค้าและบริการจากการผลิตภายในประเทศที่ส่งขายกับต่างประเทศจะมีราคาสูงขึ้นทำให้ปริมาณการส่งออกน้อยลง ขณะที่มูลค่าสินค้าและบริการของต่างประเทศกลับลดลงส่งผลให้ปริมาณสินค้านำเข้าสู่ภายในประเทศเพิ่มขึ้นภายใต้เงื่อนไขระดับเงินเพื่อของประเทศคู่ค้ามีความรุนแรงน้อยกว่าส่งผลให้ดุลการชำระเงิน (Balance of Trade) ภายในประเทศเกิดการขาดดุลจากการนำเข้าสินค้าและบริการต่างประเทศเข้ามาในประเทศเพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมวลรวมทั้งประเทศ

แนวทางการแก้ปัญหาเงินเพื่อ

การเกิดเงินเพื่อสามารถเกิดได้ทั้งประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นในการแก้ปัญหาเงินเพื่อถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาครัฐบาลกับธนาคารกลางที่เกิดเสถียรภาพทางการเงินในเศรษฐกิจของประเทศ โดยภาครัฐบาลมีเครื่องมือในการแก้ปัญหาเงินเพื่อคือ นโยบายการคลัง ในขณะที่ธนาคารกลางมีเครื่องมือคือ นโยบายการเงิน เครื่องมือทั้ง

2 ประเภทต้องใช้ให้สอดคล้องกันกำหนดเป็นมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อที่เกิดจากสาเหตุใดก็ตาม ปัจจัยหลักในการแก้ปัญหาเงินเฟ้อต้องทำอะไรให้อุปสงค์มวลรวมของประเทศลดลงหรือชะลอตัวลง ในส่วนภาครัฐบาลสามารถลดอุปสงค์มวลรวมจากการใช้จ่ายภาครัฐตามแนวคิดของสำนักเคนส์ ประกอบด้วย ลดการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (Consumption) ลดการใช้จ่ายภาคการลงทุน (Investment) ลดการใช้จ่ายภาครัฐบาล (Government) และเพิ่มดุลสุทธิการค้าระหว่างประเทศ (Net Export) นอกจากนั้นภาครัฐบาลสามารถดำเนินมาตรการด้วยการเพิ่มอัตราภาษีอากรต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตามการเพิ่มอัตราภาษีอากรประเภทต่างๆ ต้องคำนึงถึงผลกระทบอย่างระมัดระวังของผู้เสียภาษี เนื่องจากระดับฐานรายได้ของประชาชนแตกต่างกัน

ขณะที่ธนาคารกลางมีมาตรการนโยบายทางการเงินด้วยการลดปริมาณการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจให้มีปริมาณน้อยลง อาทิเช่นการใช้มาตรการนโยบายการเงินแบบหดตัวหรือแบบเข้มงวด กล่าวคือ เป็นการลดปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบด้วยการใช้แนวทางการแก้ไขทั้งแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในส่วนแก้ปัญหาเชิงปริมาณสามารถดำเนินการด้วยการกำหนดอัตราเงินสดสำรองที่ต้องดำรงอยู่ตามกฎหมายเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณเงินของธนาคารพาณิชย์ในการปล่อยสินเชื่อในระบบเศรษฐกิจลดลง การกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพื่อลดการขยายปริมาณเงินในการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น ส่วนการแก้ปัญหาเชิงคุณภาพสามารถดำเนินการด้วยการควบคุมการให้สินเชื่อด้วยวิธีการคัดสรรด้วยการจำกัดให้สินเชื่อเฉพาะบางประเภทเท่านั้น รวมทั้งโน้มน้าวให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหรือร้องขอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมเงินเฟ้อ

เงินฝืด (Deflation)

เงินฝืด หมายถึง ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปลดลงเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง จึงก่อให้เกิดภาวะเงินฝืด โดยเงินฝืดจะมีลักษณะแปรผกผันกับเงินเฟ้อ (Inflation) กล่าวคือ ระดับราคาสินค้าที่ใช้อุปโภคบริโภคทุกๆ ไปจากการเฉลี่ยของสินค้าและบริการลดลงต่อเนื่อง สาเหตุอาจเกิดจากระดับอุปสงค์มวลรวมของประเทศลดลงในการบริโภคสินค้าและบริการทำให้ผู้ผลิตลดการผลิตลงด้วยการลดต้นทุนต่างๆ อาทิเช่น ลดปริมาณแรงงาน ลดปริมาณการผลิต เป็นต้น ส่งผลให้เกิดระดับการว่างงานเพิ่มขึ้นทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถใช้ทรัพยากรผลิตได้เต็มที่เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงในการสร้างเจริญเติบโตของประเทศ¹⁸

การแก้ปัญหาเงินฝืดสามารถใช้นโยบายของภาครัฐบาลและนโยบายของธนาคารกลางในการแก้ปัญหาจากการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อชะลอสถานการณ์ให้เหมาะสม อาทิเช่น ภาครัฐบาลใช้

¹⁸ วันรัชย์ มั่งมีฉินาณิน (2552), เพิ่งอ้าง, หน้า 251-253.

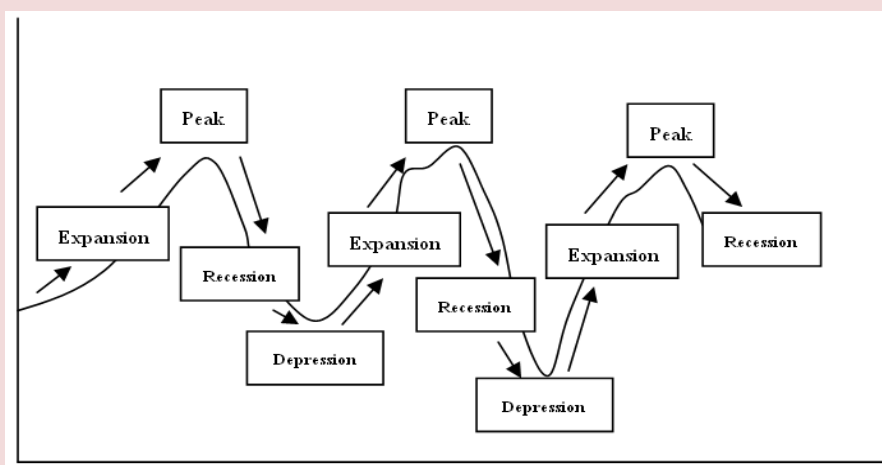
นโยบายการคลังให้มีการเพิ่มปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ขณะที่ธนาคารกลางใช้นโยบายการเงินที่สร้างสภาพคล่องทางการเงินด้วยการขยายปริมาณเงินอัดฉีดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต สร้างแรงจูงใจต่อการลงทุนของภาคเอกชนรวมทั้งการค้าระหว่างประเทศ

วัฏจักรธุรกิจ (Business Cycle)

วัฏจักรธุรกิจเป็นปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจเกิดจากการความไม่แน่นอนของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดเป็นการหมุนเวียนขึ้นๆ ลงๆ ในแต่ละรอบระยะเวลา

การพิจารณาวัฏจักรธุรกิจสามารถใช้รายได้ประชาชาติกับช่วงระยะเวลานำมาวิเคราะห์ภาวะการขึ้นลงของระบบเศรษฐกิจเรียกว่า “วัฏจักรธุรกิจ” (Business Cycle) โดยลักษณะของวัฏจักรธุรกิจมีการหมุนเวียนตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจสามารถพิจารณาเป็น 4 ช่วง ประกอบด้วย 1.ช่วงเศรษฐกิจขยายตัว (Expansion) 2.ช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู (Peak) 3.ช่วงเศรษฐกิจถดถอย (Recession) 4.ช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ (Depression)

ระดับรายได้ประชาชาติ

ช่วงระยะเวลา

ภาพประกอบ 57 ตัวอย่างวัฏจักรธุรกิจ

ที่มา: ประชุกต์จากวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค, 2552, หน้า 251.

วัฏจักรธุรกิจในแต่ละช่วงระยะเวลาสามารถดำเนินกิจกรรมมากกว่าปี 1 ขึ้นไปจนกระทั่ง 5 ปีหรือ 10 ปี โดยแต่ละช่วงเศรษฐกิจมีลักษณะที่สำคัญแตกต่างกัน กล่าวคือ ช่วงเศรษฐกิจขยายตัว (Expansion) เป็นช่วงที่เกิดการฟื้นตัวก่อให้เกิดระดับการจ้างงานเพิ่มขึ้นมีการขยายปริมาณการผลิตสินค้าและบริการจากการลงทุนเพิ่ม เช่น นโยบายของรัฐบาลมีการส่งเสริมการลงทุนสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นในการส่งออกขายไปยังต่างประเทศส่งผลให้ระดับรายได้ภายในประเทศสูงขึ้น

ทำให้เกิดการเพิ่มการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ขณะที่ช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู (Peak) เป็นช่วงที่มีระดับการขยายตัวของปริมาณการผลิตสินค้าและบริการตลอดจนเกิดการจ้างงานในระดับเต็มที่มีการใช้ทรัพยากรการผลิตก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวซึ่งความเฟื่องฟูจะมาพร้อมกับอัตราเงินเฟ้อเนื่องจากระดับรายได้เพิ่มขึ้นทั้งที่ผลิตภาพคงเดิมส่งผลให้ระดับราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นด้วยในช่วงเวลาดังกล่าวภาครัฐบาลต้องเข้ามาควบคุมกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด อันเนื่องจากอาจเกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรงซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ

ช่วงเศรษฐกิจถดถอย (Recession) เป็นช่วงกิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัวลงจากระดับการจ้างงานเต็มที่ สาเหตุมาจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคอุปโภคของภาคครัวเรือนลดการใช้จ่ายลงส่งผลให้ภาคธุรกิจลดระดับการลงทุนจากผลกำไรน้อยลงทำให้ลดปริมาณการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตด้วยการเลิกจ้างงานบางส่วนหรือนักลงทุนบางรายค่อยๆ เลิกล้มกิจการในกิจกรรมทางเศรษฐกิจทำให้เกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ (Depression) ที่เกิดระดับการว่างงานเป็นจำนวนมาก การผลิตสินค้าและบริการจำนวนน้อยเนื่องจากขายไม่ได้ส่งผลให้ไม่มีใครมาลงทุน ภาคครัวเรือนมีระดับรายได้ลดลงเนื่องจากเกิดการว่างงานทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคลดลงเช่นกัน

แนวคิดทฤษฎีวัฏจักรธุรกิจ

การศึกษาแนวคิดวัฏจักรธุรกิจว่าด้วยระดับการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของนักเศรษฐศาสตร์ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุในการเกิดวัฏจักรธุรกิจและพยายามสร้างทฤษฎีต่างๆ ขึ้นมาเพื่ออธิบายที่เกิดจากความไม่แน่นอนในการวิเคราะห์ในแต่ละช่วง โดยแนวคิดต่างๆ สามารถกำหนดแนวทางเป็นทฤษฎีเป็น 2 ประเภท คือ 1. ทฤษฎีผลจากปัจจัยภายใน (Endogenous Theories) กล่าวคือ จากกิจกรรมภายในของการดำเนินเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายลักษณะ อาทิเช่น การปฏิวัติเกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าและบริการ ช่วงเวลาการลงทุนเครื่องจักรใหม่เพื่อทดแทนเครื่องจักรเสื่อมสภาพ นอกจากนั้นส่วนพฤติกรรมของผู้บริโภคและผู้ผลิตส่งผลต่อวัฏจักรธุรกิจว่าด้วย รสนิยม วัฒนธรรม ค่านิยม อีกทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐบาลในส่วนกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการเงินการลงทุนในการหมุนเวียนปริมาณเงินต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น 2. ทฤษฎีผลจากปัจจัยภายนอก (External Theories) เป็นแนวคิดเกิดจากผลกระทบจากนอกประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตรของโลก อาทิเช่น การเกิดการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรโลก การเกิดการปฏิวัติทางนวัตกรรมต่างๆ การเกิดภาวะสงครามโลก นโยบายการค้าต่างประเทศซึ่งส่งผลกระทบทั้งสิ้นต่อการเกิดวัฏจักรธุรกิจทำให้เกิดการเคลื่อนไหวขึ้นๆ ลงๆ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

สรุป

1.การว่างงานเป็นสาระสำคัญที่รัฐบาลต้องให้ความสนใจต่อการวางนโยบายรองรับ เนื่องจากการว่างงานส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจหลายด้าน อาทิเช่น อุปสรรคต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการสูญเปล่าอัตรากำลังแรงงานที่ขับเคลื่อนประเทศ เป็นต้น

2.การพิจารณาการว่างงานสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ คือ การว่างงานชั่วคราว การว่างงานตามฤดูกาล การว่างงานแอบแฝง การว่างงานจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การว่างงานของวัฏจักรธุรกิจ ทำให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์การว่างงานต่างๆ

3.การศึกษาทฤษฎีการว่างงานมีการพิจารณาแนวคิดหลายสำนัก ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีการว่างงานโดยสมัครใจของสำนักคลาสสิก ทฤษฎีการว่างงานโดยไม่สมัครใจของเคนส์ ทฤษฎีการว่างงานของพวกโครงสร้างนิยม ทฤษฎีการแสวงหางานทำของสำนักนีโอคลาสสิก ทฤษฎีการว่างงานในตลาดแรงงานทวิลักษณ์

4.เงินเพื่อมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างยิ่งเพราะสัมพันธ์กับระดับราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อทำให้อำนาจของเงินมีค่าลดลง โดยเงินเพื่อเกิดมาจากหลายสาเหตุ คือ เกิดจากอุปสงค์ของสินค้าและบริการซึ่งเป็นแนวคิดของสำนักคลาสสิกว่าด้วยทฤษฎีปริมาณเงิน รวมทั้งอาจเกิดจากอุปทานของสินค้าและบริการของต้นทุนเพิ่มหรือผู้ประกอบการต้องการกำไรเพิ่มทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ แนวทางการแก้ปัญหาเงินเฟ้อขึ้นอยู่กับภาครัฐบาลที่จะมีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับธนาคารกลางเพื่อแก้ปัญหาสถานการณ์

5.เงินฝืดเป็นภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปลดลงเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง สาเหตุเกิดจากระดับอุปสงค์มวลรวมของประเทศลดลงในการบริโภคสินค้าและบริการส่งผลให้ผู้ผลิตลดการผลิตลงด้วยการลดต้นทุนต่างๆ

6.วัฏจักรธุรกิจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากความไม่แน่นอนของการหมุนเวียนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงรอบของระยะเวลาที่สามารถพิจารณา 4 ลักษณะคือ เศรษฐกิจขยายตัว เศรษฐกิจเฟื่องฟู เศรษฐกิจถดถอยและเศรษฐกิจตกต่ำ ในแต่ละช่วงเวลาดำเนินมากกว่า 1 ปีขึ้นไปจนกระทั่ง 5 ปีหรือ 10 ปี ซึ่งแนวคิดของวัฏจักรธุรกิจเกิดจากทฤษฎีที่มี 2 แนวทางอันเกิดจาก 1.ทฤษฎีผลจากปัจจัยภายในและทฤษฎีผลจากปัจจัยภายนอกก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

คำถามทบทวน

- 1.การว่างงานมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร อธิบาย
- 2.ประเภทของการว่างงานมีกี่ประเภทอะไรบ้าง อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างในแต่ละประเภทว่าแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร
- 3.ทฤษฎีการว่างงานโดยสมัครใจของสำนักคลาสสิกมีแนวคิดเป็นอย่างไร ให้อธิบายด้วยสมการประกอบพร้อมทั้งอธิบายความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรที่เกี่ยวข้องด้วยรูปภาพ
- 4.ทฤษฎีการว่างงานโดยไม่สมัครใจของสำนักเคนส์มีแนวคิดเป็นอย่างไร ให้อธิบายด้วยพร้อมทั้งอธิบายความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรที่เกี่ยวข้องด้วยรูปภาพ
- 5.ให้อธิบายถึงวัฏจักรธุรกิจว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร พร้อมทั้งสร้างตัวอย่างเป็นรูปภาพประกอบการบรรยาย